

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא וענינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו גזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שדפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוך ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' וברוך והרבך וברך פרי בטן. מבואר בפסוקים שבקיום המצוות זוכים לשכר בעוה"ז, וקשה דהא כתיב
סוף פרשת ואתחנן 'אשר אנכי מצוך היום לעשותם', ודרשו חז"ל 'היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם', והיינו ששכר קיום המצוות הוא רק בעוה"ב. ואין
לתרץ שהשכר שמור רק למקיימים את המצוות החמורות, שהרי בפסוק כתוב 'היה עקב תשמעון', ודרשו חז"ל שהכוונה על מצוות קלות שאדם דש
בעקביו.
ויש לתרץ עפ"י מה שנקדים לבאר תיבת 'המשפטים' שכתוב כאן, ש'משפטים' היינו דברים שאף לולי ציווי ה' היינו מקיימים אותם מצד שכלנו ומצד
קיום העולם, והנה מצינו לפעמים מפרשים תיבת 'את' שהכוונה 'עם'. ולפ"ז יש לומר בכוונת הכתוב 'היה עקב תשמעון', היינו המצוות הקלות שאדם
דש בעקביו ואינו רואה בקיומם הכרח גדול, 'את המשפטים האלה', 'את' היינו שיקיים את המצוות הקלות יחד 'עם' המשפטים, היינו המצוות שהאדם
מצד שכלו רואה הכרח בקיומם, ואי אפשר בלעדם, והיינו שיחשיב האדם את המצוות הקלות ויקיימם באותו חשיבות והכרח שמקיים את המשפטים.
וגם כוונת הכתוב במה שמשוה את המצוות הקלות למשפטים, שגם את המשפטים עצמם יקיים רק מפני ציווי ה', כמו שמקיים את שאר המצוות, ולא
מפני ההכרח והבנת השכל, אזי 'ושמר ה' אלקיך לך את הברית וגו' ואהבך והרבך וברכך'. והטעם משום שבמדה שהאדם מודד מודדין לו, ומכיוון שהוא
שמר את המשפטים הראויים לקיום העולם לשם מצוה דוקא, ולא נתכוון על קיום העולם אלא על ציווי הש"ת, לכן יקבל שכרו שהקב"ה יביט על
עובדתו וטובת העולם. אמנם בודאי שהשכר שמגיע לו מפני קיום המצוה לשם שמים ולשם מצוה דוקא יהיה שמור לו לעתיד לבוא, וככל השכר של

לכבוד המערכת 'גליון מליצי יושר'

לאחרונה ראיתי בהגליון כמה מכתבים מאנשים ששואלים מדוע לא נושעים על אתר.

וראיתי צורך גדול להעתיק לכם מה ששמעתי מאת הגה"צ ר' מתת' סולומון שליט"א משגיח דלייקווד, כי יש אנשים שתמהים מדוע אינם רואים ישועה על אתר אחרי שהתפללו פעם אחת, וגם נתנו צדקה ועוד.

ואמר, כי יש כאן טעות מעיקרא, אנשים חושבים כי על כל צרה שלא תבוא, מתפללים תפילה קצרה ומיד נושעים. אבל האמת הוא כי הרבה פעמים יש להרבות ולהפציר בתפילה בלי מספר עד שנושעים.

ועוד, דבורות הקודמים לא הסתפקו בתפילה בעלמא, אלא התענו כמה תעניתים לבטל הצרה, וכמו שאיתא במסכת תענית ובשו"ע או"ח דיש להתענות על כל צרה שלא תבוא, וביום התענית התפללו כל יום בבכי ובתחנונים, ואם לא ראו הישועה, אז קבלו על עצמם עוד תעניתים בלי הפסק עד שראו הישועה. והיה דבר רגיל בדורות הקודמים להתענות על דבר אחד לבד ארבעים תעניתים. וכמו שרואים בגזירת המן, דכל ישראל צמו שלשת ימים לילה ויום, ולא הסתפקו בתפילה בעלמא. ודאי לפעמים מועיל אף שמונה עשרה אחת בכוונה ורואים הישועה, אבל זה תלוי בעומק הצרה, כי אין נפ"מ מה 'גודל' הצרה, אלא תלוי מה 'עומק' הצרה, וכמה מקטריגים יש עליו, עכ"ד.

ובאמת כך רואים בחוש בנוגע תפילת צדיקים בדורינו, כי יש שמפצירים ומתחננים לצדיקי דורינו לישועה, ולפעמים זה לוקח כמה שנים עד שרואים הישועה. והגע בעצמך, וכי כל מי שבא להרה"ק מריבניץ זי"ע זכה לישועה על אתר? כך הוא בנוגע הגליון שלכם, ודאי הצדיקים מליצי יושר מרעישים למעלה ומתפללים בלי הפסק לאותם שמקיימים צוואתם, אבל לפעמים זה לוקח זמן, ותלוי בעומק הצרה.

נא להדפיס מכתבי כי רבים נבוכים בשאלה זו.

בהקרה ובערצה רבה על עבודתכם

מ. פערל. לייקווד

המצוות ששמורים לעתיד, כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, והפסוק רק מדבר על השכר שמקבל מפני כוונתו המיוחדת בעשיית המצוה שהביט רק על רצון השי"ת, כך השי"ת מביט בו ולא על עצם קיום המצוה. ולכך מובן שהכתוב מונה רק ברכות והבטחות של דברים שהם מוכרחים לקיום העולם כגון פרי בטן דגן וכדומה שהם דברים שאי אפשר לחיות בעולם בלעדם, כי זה שכרו כנגד מה שהוא לא חשב על כך, וביטל את הכל, ועשה המצוה רק למען עשות רצון ה', שזה חשוב יותר מכל הכוונות. (זרע שמשון אות א ד"ה ועוד בדך אחר יש לתרץ).

לע"נ ה'ב' אליהו ב"ר יצחק ע"ה י"א צ"ה אב

והסירה ה' ממך כל חולי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם כן ונתנם בכל שונאך. לשון 'והסירה', אפשר לפרש, כי 'הסרה' יצדק בדבר המוכן לבוא. ויובן על פי מה שאמרו (יבמות סג): אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, שנאמר 'הכרתי גוים וגו' אמרתי אך תיראי אותי תקחו מוסר', נמצא שזה ייעוד הוא מה' לישראל אם ח"ו יהיו ראוין לעונש, [ועל זה צריך הכתוב לברכס 'והסירה' ה' ממך כל חולי, דהיינו שישיר ה' ממך הדבר הראוי לבוא עליך, שלא יבוא].

ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה. איתא בברכות (דף לג): אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא, אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא, ע"כ. ויש לומר הכוונה 'לגבי משה', כי אמרו (סוטה כ): ענוה מביאה לידי יראת חטא. והנה אותו הדור 'לגבי משה' שהיה עניו מכל אדם, א"כ כל שכן שכל אחד יעשה קל וחומר בעצמו לאחוז במידת השפלות, ואיך יתגאה אדם להבל דמה, נגד האדם הגדול כמשה, וא"כ מילתא זוטרתא היא. [ופירוש הגמ' כך הוא: 'אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא', דאותם שלומדים מדרכו של משה להיות בענוה ויתירה, שעושים ק"ו בעצמם איך יתגאו נגד האדם הגדול כמשה, להם היא באמת 'מילתא זוטרתא', כי ענוה מביאה לידי יראת חטא].

לע"נ ר' צבי הירש ב"ר חנוך הענין פישמאן ד"ל י"א צ"ה אב

פסילי אלהיהם תשרפון באש. כתבו התוס' (ע"ז מד. ד"ה כאן, ע' ביפה עינים שם) דיש חילוק בין עבודה זרה של עץ, ובין עבודה זרה של מתכות, דעבודה זרה של עץ נדשברה מאליה חשיב ביטול עבודה זרה, כיון דאי אפשר להחזירו, ומותר בהנאה. אבל עבודה זרה של מתכות דנתבטלה מאליה, לא חשיב ביטול, כיון דיתכן להחזירו ע"י היתוך. [אבל המשנה למלך פ"ח ע"ז ה"ט מפרש דברי התוס' באופן אחר].

והקשה האבני נזר (יר"ד סימן קכ"ב אות כ') על יסוד דברי התוס' דעבודה זרה של מתכת לא בטלה בנשברה מאליה, דהגמרא בע"ז (דף מב.) מביאה מחלוקת בדין עבודה זרה שנשתברה מאליה, דר' יוחנן אמר דאסור בהנאה, ור"ל אמר דמותר בהנאה. והקשה ר'

יוחנן לר"ל, מהא דתנן ר' יוסי אומר המוצא עבודת כוכבים העשויה ממתכת, שוחק אותה וזורה את העפרורית לרוח או מטיל לים כדי שלא יכשלו ויהנו ממנה. ואמרו לו חכמים לר' יוסי מה יועיל לו כשזורה לרוח את העפרורית, הלא אף היא מתפזרת ונופלת בשדות ונעשה ממנה זבל, וכתוב "לא ידבק בידך מאומה מן החרס", ומזה ילפינן דע"ז אסורה בהנאה. והקשה הגמ' דלפי ר"ל דעבודה זרה שנשברה מאליה מותרת בהנאה, מדוע אם ישראל שחק עבודה זרה של גוי אינה מתבטלת, הרי זה ע"ז שנשתברה מאליה. ותירץ הגמ' דאה"נ דעבודה זרה מתבטלת, ורק מדרבנן אסור.

וחזינן מהגמ' דאף בעבודה זרה של מתכת מותר בנשתברה מאליה, ולא כדברי התוס'. ותירץ האבני נזר דשברי שברים שאני דגם במתכת בטלה, אבל אם לא נשברה לשברים אז נשאר באיסורו.

וז"ל: בנוגע התוס' (ע"ז מד.) דמשמע של מתכות לא בטל בשבורה מאליה, אך בגמ' דידן משמע להיפוך, דמקשה הגמ' לר"ל מהא דר' יוסי אומר שוחק וזורה לרוח, ואמרו לו אף הוא נעשה זבל, ואמאי ליהוי כעבודה זרה שנשתברה מאליה. ורש"י פ': שוחק המוציא עבודה זרה של מתכת. וכן בפסחים (דף כת.) כתב רש"י "שחיקה שייך במתכות". הרי דאף במתכות מותר נשתברה מאליה. ואפשר דשברי שברים שאני.

סם חיים. אמרו (יומא עב): אמר ר' יהושע בן לוי מאי דכתיב וזאת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מיתה. הפירוש בזה, 'זכה נעשית לו סם חיים', היינו שמתורתו נשפע כל טוב ומדריגות רמות, וזה כשזכה, ותורתו זכה וברורה. אולם בלא זכה ותורתו אינה זכה כל כך, עכ"פ 'נעשית לו סם מיתה', היינו סם נגד המיתה שמגרש ממנו את הרע עכ"פ, ועוזר להסיר מעליו הפחיתות. (נאות הדשא ח"א ריט).

לע"נ אדמו"ר מיאבלונה הרה"ק ר' יעקב טאוב ב"ר משה יוסף צ"ל י"א צ"ה אב

חמשה עשר באב. במשנה סוף תענית: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב ויוה"כ וכו', וכן הוא אומר צאינה וראינה בנות ציון וגו' ביום חתונתו וביום שמחת לבו, ביום חתונתו זה מתן תורה, וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו. ופירש הרע"ב: מתן תורה ביוה"כ שבו ניתנו לוחות אחרונות, ובנין בית המקדש מה שנתחנך ביוה"כ, ע"כ. והוא דוחק גדול לומר שבנין בית המקדש מוסב על יוה"כ שהיה רק בבית ראשון כדאיתא בתו"ט. וגם מהו הלשון שסיימו במשנה 'שיבנה במהרה בימינו', הלא חינוך המקדש כבר היה ביוה"כ בבית הראשון, ובהכרח לומר שהוא רק כדי לסיים בדבר טוב וגאולה וישועה. וגם תימה למה לא חשבו במשנה הי"ט של חג השבועות שבו היה עיקר מתן תורה, ועל ט"ו באב לא נאמר שום סמיכות במקרא.

אבל הנראה משטחיות המשנה ש'ביום חתונתו' חוזר על יוה"כ שהוא זמן נתינת לוחות שניות, כפירש"י והרע"ב, אבל 'ביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
gilvionmy@gmail.com 732-510-0560

תולדות האבני נזר זצ"ל

אבי אביו של האבני נזר זצ"ל, היה הרב ר' אהרן מעיר שטעקטשין, והיה תלמיד חכם ומחסידיו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זצ"ל, ובכל פעם שהיה רבי דוד מלעלוב בא אל החוזה מלובלין, היה נותן פתקא גם עבור ר' אהרן. וכשהביט החוזה בפתקא של ר' אהרן, אמר: "הרי היהודי הזה הוא כולו זוהר, ואיזו גדולה רודפת אחריו".

ופעם קיבל ר' אהרן מאביו אלף זהוב למטרת מסחר, ונתן את הכסף לרבו מלעלוב, ונסעו שניהם להחוזה מלובלין, וישבו שם שלשת רבעי שנה, וכשנולד הנכד הוא האבני נזר, אמר אביו הגי"ר זאב נחום, דאל הנער הזה כיון החוזה מלובלין בדבריו.

וספרו אבותיו שזכו לגילוי אליהו בזכות הבן הזה, דבזמן הברית מילה כאשר נשאו את התינוק הרך הנימול חזרה לאמו אחר המילה, ראה אביו הגי"ר זאב נחום בתוך הקהל הרב שהיה שם, איש אחד בעל צורה שלא הכירו מעולם, והאיש נדחק להיות סמוך אצל התינוק הנימול, וגילה פני התינוק, והביט עליו בעין פקוחה, וכאשר שאלו הגי"ר זאב נחום מי הוא. ענהו: "אני מי שנוכח בכל ברית מילה של ילדי ישראל, ומברך כל נולד אחר המילה".

בעוה"ב. וזה 'והיה', שהוא לשון שמחה, ואמר הכתוב 'והיה עקב תשמעו' והיינו לקיים המצות בשמחה, אז 'ושמר ה' אלקיך לך את הברית' לעוה"ב משומר בענביו, 'ואת החסד' וגו' היינו בעוה"ז יש לו שכרו משמחת מצוה כל הבטחות על עוה"ז אשר כתוב כאן, מלבד עיקר השכר אשר בעקב ובסוף יבוא בעוה"ב.

והיה עקב תשמעו. אפשר לומר על דרך שמובא בשם התם סופר זצ"ל עה"פ 'כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני', כי כמה פעמים בשעת מעשה האדם, אינו מבין כי עבירה הוא עושה, וסובר דמצוה היא, ובאמת אינו מצוה, אדרבה עבירה היא, אלא היצה"ר מבלבלו ומשכרו. אמנם אחרי שעבר עליו המעשה, אז הלב מרגיש, כי אם עבירה היתה אז אחרית שמחה תוגה, ואם מצוה עשה, אז שמח בחלקו. ולכן כתוב בספרים כי בענין אשר האדם מסופק אם טוב עשה או לא, אז זה הוא הסימן כי אחרי מצוה לבו שמח, ואחר עבירה להיפך נפשו עליו תאבל.

ואפשר לומר דזה הרמז 'והיה עקב', בסוף אחר המעשה, 'תשמעו' אם עון היה וכמשה כמד עליו, ואם מצוה, אז 'והיה' לשון שמחה. ונרמז ג"כ בפסיק אחרי תיבת 'והיה', דהיינו אחר שנפסק תאותו, יתברר לך האמת.

לע"נ הרה"ק ר' יואל ב"ר רפאל נחמן כהן זצ"ל יא"צ ו' אב

השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וגו' ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר ה' נותן לכם. אמרו בנדרים (דף פא.): על מה אבדה הארץ, על עזבם את תורתך, על שלא ברכו בתורה תחילה. והענין עפ"מ"ש החינוך (מצוה ת"ל), דברכת התורה דהיא לפניה מה"ת, וברכת המזון הוא לאחרי מה"ת, הוא מפאת דהתורה היא מזון השכל, ושכל יודע ומכיר, וגם קודם קבלת התועלת יבין אותו, לכן מברך לפניה. משא"כ אכילה דהיא מזון הגוף וחלק הבהמי, אין הגוף מכיר בטובה רק אחר ההרגש, לכן מברך לאחרי, עכ"ד.

והנה הכרת השכל הזאת היא רק באשר אין השכל מתבטל אל הגוף, משא"כ אם הגוף בתאוותיו חלילה מושל על השכל שבראש, ומתבטל השכל אליהם, ונעשה כולו גופני, אזי השכל חלילה נעשה גם הוא טבעו גופני שמרגיש רק אח"כ.

והנה כבר אמרנו דכאשר השכל שבראש חלילה מתבטל אל הגוף, אזי אין להאדם עוד שייכות לא"י, כי כל השייכות לא"י הוא רק מצד הראש, כדאמרנו (סנהדרין לח.) 'אדם ראשו מא"י וגופו מבבל'. והנה 'אבידת הארץ', אינו שאבדה הארץ, כי הארץ לא אבדה וישנה עדיין, רק גלות מן הארץ מה שנאבדו המה מן הארץ, וכמ"ש 'ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר ה' נותן לכם', זה נקרא 'אבידת הארץ', כי עיקר הארץ לישיבה בתוכה, וכאשר אנשיה אובדים ממנה, הנה הוא אבידה לה.

וא"כ שאלת 'על מה אבדה הארץ', הנה ענין השאלה מדוע אבדו אנשיה ממנה, היינו מדוע נגלו ישראל מארץ. ועל"ז התשובה: על עזבם את תורתך על שלא ברכו בתורה תחילה, היינו ממה שלא ברכו בתורה תחילה, מזה הראיה שנתבטל השכל שבראש לגוף, ונעשה גם הוא גופני, ואבד הרגשתו השכלית שמרגיש תחילה דמצד זה הוא ברכת התורה תחילה, רק נעשה גופני, שהגוף אינו מרגיש תחילה רק אח"כ, וכיון שהראש נתבטל להגוף, שוב אין לו שייכות לא"י, כי כל השייכות רק מצד הראש, וע"כ גלו מן הארץ, וזהו 'על מה אבדה הארץ, על עזבם כו' על שלא ברכו בתורה תחילה' דייקא, וד"ק. וזהו ג"כ כוונת הכתוב 'השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים', איזהו אל זר שהוא בגופו של אדם הוי אומר זה יצה"ר, היינו שתלכו אחרי תאוות היצה"ר ויגבור הלב שבו משכן נפש התאונית ויפתה גם את הראש אליו, וזהו 'השתחיתם להם', כי השתחואה הוא הרכנת הראש למטה אל התאוות הגופניות, ולכן 'ואבדתם מהרה מעל הארץ'. (אוצרות יוסף דרוש ב').

בימינו, חוזר על ט"ו באב, שבנין דלעתיד יהיה בט"ו באב, ומצינו סמיכות לזה בפסיקתא (דרב כהנא ג"ג, ט"ו) דאיתא שם מפני שבית המקדש הראשון נחרב במזל אריה זה אב, וע"י אריה זה נבוכדנצר, אף בית המקדש דלעתיד לבוא יבוא אריה זה הקב"ה, ויבנה את בית המקדש במזל אריה זה אב, ע"כ. ובודאי המכוון על יום חמישה עשר באב.

ומה שלא חשבו את חג השבועות ליו"ט גדול שהיה יום חתונתו שבו ניתנה תורה, הוא מפני שבלוחות הראשונות שהיה רק מצד אתערותא דלעילא בחינת תורה שבכתב, לא היה בזה עוד בירור שיתקיים, ולזה לא נקרא עוד 'יום חתונתו'. רק דייקא ע"י הלוחות שניתן שהוא מצד אתערותא דלתתא, והוא ענין התרבות תורה שבעל פה מצד המקבל, כמאמר חז"ל (נדרים כב): 'אלמלא לא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד', כמו שנאמר 'כי ברוב חכמה רוב כעס', היינו שדייקא ע"י רוב כעס, נצרך לתיקונו ה'רוב חכמה' שהוא התרבות תורה שבעל פה, וגזירות החכמים שעושים החכמים מעצמם, ונקרא ג"כ 'תורה', כמו תורה שבכתב.

לע"נ הג"ד יהושע בן עזרא צורף גולדשטיין זצ"ל יא"צ ו' אב

ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם. וברש"י כתב ומקורו בספרי: אף לאחר שתגלו תהיו מצויינים במצוות, הניחו תפילין עשו מזוזות כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו. והוא פלא, הלא יש חיוב קיום מצוות הן בא"י והן בחו"ל. והרה"ק מו"ה הלל מקאלמייע ז"ל פירש, דהלא היה לישראל מודעא על קבלת התורה, ובשלמא כשהיו בארץ ישראל, הלא מקרא מלא נאמר 'יתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצרו', אבל כשהלכו לגלות חזרה המודעה למקומה עד שקיבלוהו מחדש בימי אחשורוש, ואותן ע' שנה בבבל לא היה רק משום ציונים, אבל האידינא ח"ו לומר שיש נפקותא לדינא בין בני חו"ל ובין בני א"י, עכ"ד.

והנה במקור הדבר בספרי לא נאמר מצוות אלו של תפילין ומזוזה, ויש לומר דכונת הספרי הוא על מצות התלויות בארץ, ועל אלו אמר שצריך לקיים ג"כ בחוץ לארץ [בארצות הסמוכות לארץ], כדי שלא יהיו חדשים כשנחזור לא"י, וכמו אשת המלך צריכה להיות מוכנה בתכשיטין כי אינה יודעת מתי יבקש המלך להחזירה, כך ישראל צריכה להיות מוכנים תמיד בכל עת ובכל שעה שעומדים לחזור לארץ ישראל, ועל כן צריך לקיים מצות התלויות בארץ שלא יהיו בעיניך כחדשים. שוב ראיתי בליקוטי חבר בן חיים בשם הגר"א שברש"י יש טעות הדפוס, כי הנוסח היה 'ה"ת ע"מ', וכונת ה"ת היא: 'הרימו תרומה עשרו מעשר', והמדפיסים פתחו זה וכתבו 'הניחו תפילין עשו מזוזות', ע"ש וזה ראיה לפירושי.

לע"נ יטל ב"ר יחיאל דאונבערג ע"ה יא"צ ג' אב

והיה עקב תשמעו. נ"ל לדרוש בזה סמוכין, דמסיים לעיל סוף פרשת ואתחנן 'היום לעשותם', ופרש"י ולמחר לעוה"ב לקבל שכרם, דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא. אמנם שכר 'שמחת' מצוה איכא בהאי עלמא, וכמו שפירש אאמ"ו ז"ע הפסוק 'נתן תתן לו ולא ירע לבבך', היינו שלא ליתן בעצבות, כי אם בשמחה, ע"כ בדיוק 'בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך', כיון דשכר שמחת מצוה איכא בהאי עלמא.

נמצא לפ"ז דע"י שמחת מצוה אין צריך לאכול כאן בעוה"ז מן הקרן שלו בעוה"ב, כמעשה דרבי חנינא בן דוסא (תענית כה). שנתנו לו מן שולחנו של עוה"ב, כי אם הכל שמור לו לעוה"ב, וגם אין צריך להנות מן זכות אבות

לע"נ האדמו"ר מדרומסק הג"ר שלמה חנוך ב"ר יחזקאל הי"ד יא"צ י"ח אב

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה. ובגמרא (ברכות לג:)' אטו יראה מלתא זוטרתיה היא, אין לגבי משה מילתא זוטרא, והתמיה ידועה, הלא מכל אחד שואל הקב"ה יראה, ולדידהו לאו זוטרא היא. ויש לומר בדרך ציור אדם בינוני שהצליח בגורל בסך מאה אלף שקל, אומרים עליו שהצליח בהון רב. ואם אח"כ שומעים שקנה בסכום זה אירון ששווי חמשה מליון, אומרים שבסך קטן הצליח להשיג אירון, וכאילו חנם בא לידו. והנה בראשית התגלות ה' למשה רבינו, כתיב 'ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל ה', ואמרו רז"ל (ברכות ז:): 'בשכר כי ירא מהביט, זכה לתמונת ה' יביט'. הרי לך שזכה הון רב שאין כמוהו בעד היראה, ושפיר יתכן לומר שלגבי מה שזכה הוי יראה מילתא זוטרתא, וזה עומק מליצת רז"ל 'אין לגבי משה' שזכה בעד היראה להון שאין כמוהו, היראה 'מילתא זוטרתא', וכאילו השיג מדריגת 'תמונת ה' יביט' בחינם. נמצא הסבר הגמרא שאין הכוונה שהיראה מילתא זוטרתא, רק שלגבי המדריגה ששייגים בזכותה היא זוטרת, וכמאמר 'בסכום קטן קנה אירון', לא שהסכום קטן, אלא שלעומת הסחורה שקנה בעדו, מקרי 'קטן'.

ולא תימא שאי אפשר להגיע לזה, ומה בצע שיוכלו לזכות למדריגות גדולות, כי עיין בתפארת ישראל (מסכת קידושין, ובאור פני משה, ושם משמואל מטות שנת תר"ע, קדושת לוי תרומה), דהביאוהו בשם מדרש דמלך אחד שהיה בקי בחכמת הפרצוף שלח צייר להביא לו תמונת משה רבינו, והכיר בחכמתו שיש בו כל המדות היותר גרועות ומושחתות בעולם, ורצה להרוג הצייר שמשטה בו, דהרי ידוע משה רבינו ע"ה להמובחר שבבני אדם, והצייר נשבע שזהו הציור האמיתי, ונסע המלך עצמו למחנה ישראל והכיר שבאמת כן הוא, ושאל את משה רבינו, והשיב לו שכל המדות שירשן הם טובות, כי רע מוחלט לא ברא ה' בעולם, ולכן הוא משמש בהטוב שבאותן המדות, למשל 'אהבה' לה', 'גבורה' להיות שוחט מוהל וכיוצא בזה, נמצא שהכל בגדר אנושי רק צריך עבודה ויגיעה.

ואשר עשה לדתן ואבירם אשר פצתה הארץ את פיה. דקדק רבינו בחיי למה לא הזכיר את קרח שהיה עיקר המחלוקת. ולענ"ד נראה פשוט לפי שדתן ואבירם היו מלשינים אותו במצרים לפרעה על דבר הריגת המצר, (ע' רש"י שמות ב:ג), וידוע דעונש של המוסרין הוא 'מורידין ולא מעלין' (ע' ע"ז כו:), משא"כ קרח דכתב הארז"ל עה"פ 'צדיק כתרמר יפרח' סופי תיבות 'קרח', לכן לא הזכיר כאן קרח.

לזכות דבורה רחל בת חיה הינדא להצלחה בכ"ע

ראוי לבילה בסמיכה. התוס' (זבחים עה. ד"ה והא בעלי הקשו וז"ל: וא"ת נהי דסמיכה לא מעכבא, מ"מ ערל וטמא שאין יכולין לסמוך, נימא כל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו, עכ"ל. ולכאורה יש לומר, כי הכלל 'בעינן ראוי לבילה', היינו דוקא כמו גבי בלילה, שהיא דין בעצם החפצא של המנחה, דאז אמרינן דבעינן שתהא המנחה ראויה לבילה. או כמו בכורים, דקריאת הפרשה הוא דין בגוף הביכורים, דאז הדין דבעינן שיהיו הבכורים ראויים מחמת עצמם לקריאה עליהם (ב"ב פא:), וכן גבי חליצה (יבמות קד:): דבעינן בעצם החולצת והנחלץ שיהיו ראויים באמר ואמרה. משא"כ בסמיכה, שאינה דין בעצם הקרבן, אלא מצוה על הבעלים שישמכו על הקרבן ויתודו ויאמרו 'חטאתי עויתי פשעתי', ובקרבן שלמים סומך ואומר 'דברי שבח', ואם אי אפשר בסמיכה, והבעלים אינם ראויים לסמיכה, אין זה שייך לעצם הקרבן, ואין זה מעכב, כיון שהסמיכה אינה מעכבת.

וכן משמע שסמיכה אינה דין בקרבן אלא דין על הבעלים, מהא דאמרו (מנחות צג:): 'ידו ולא יד עבדו ולא יד שלוחו ולא יד אשתו'. ולכאורה למה לן האי מיעוטא 'ידו ולא יד שלוחו', אטו בכל מצוה בעינן מיעוטא שאינה נעשית ע"י שליח. אלא משום דהו"א שסמיכה היא מעשה בהקרבת הקרבן, והרבה דברים נעשים בקרבן ע"י אחרים, ולא ע"י הבעלים, קמ"ל שסמיכה היא מצוה על הבעלים שישמכו ויתודו, ולפיכך היא כשאר מצוות שאינם נעשה ע"י שליח, ואינה כמו שאר מעשים הנעשים בעצם הקרבן שהם נעשים ע"י אחרים. (חזון יחזקאל שם).

לע"נ הג"ר מרדכי בנעט ב"ר אברהם זצ"ל יא"צ י"ג אב

ואהבך וברכך. ראיתי במפרשים שמקשים איך כתוב כאן 'וברכך', הא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא ואיך הקב"ה מבטיח כאן שכר בהאי עלמא. ואמרתו לתרץ קושיא זו דהא יש ב' מיני מצות: (א) בין אדם למקום. (ב) בין אדם לחבירו. וידוע דברי הרמב"ם בפי"ה (ריש פאה) שכתב, שמצות בין אדם למקום כגון יציאת תפילין וכו' לא משלמים בזה העולם, אבל בין אדם לחבירו יש בהם שאוכל פירותיהם בעוה"ז והקין קיימת לעוה"ב. ונראה דפרשה זו כתיב 'תשמעון את המשפטים', וזהו בין אדם לחבירו, כמו שר"ע חושן משפט שהוא בין אדם לחבירו, וא"כ על מצות האלו משלמים גם בזה העולם. וא"כ מיושבת הקושיא שהכתוב אומר 'ואהבך וברכך'.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

ארייברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ירש' וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה להתפלל, כדי איר זאלט קענען פדיוואט, באמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות אויף סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט אייך וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע זעג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מ'קען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מ'קען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מ'זאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יבצר הלב (-אנצידען זיין הארץ צו אדישקייט), שיהפך לבו לשמים לטובה (-ס'טוישט די גאנצע מענטש) ויחרא מלאים (-וועסט זעהן וואונדער),** מ'קען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר באר"י: הרב יצחק מיטניק שליט"א 4733-947-732
בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א

זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב בגשם וברוח, וימלא ה' כל משאלותיו לטובה בקרוב ממש